

ZMIENIAMY ŁÓDZKIE
Z FUNDUSZAMI
EUROPEJSKIMI

Materiały szkoleniowe:

Warunki obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo

Trener: r.pr. dr Andrzeła Gawrońska-Baran

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wszystkich obecnych oraz potencjalnych beneficjentów RPO WŁ 2014-2020 serdecznie zapraszamy na tegoroczny cykl szkoleń!

W tym roku mamy dla Was:

7 sprawdzonych ekspertów

r.pr. dr Andrżela Gawrońska-Baran
r.pr. Agnieszka Masłowska-Gądek
r.pr. Aleksandra Piotrowska-Marzęta
Małgorzata Rulińska
Krystian Przygodzki
Bartosz Korbus
Marcin Kibitlewski

27 szkoleń on-line

z obszarów takich jak: prawo zamówień publicznych, prawo budowlane, SL2014, projekty unijne czy też ochrona danych osobowych

27 dyżurów eksperckich

W tym roku do każdego szkolenia mamy dla Was dyżur prowadzącego je Eksperta. Każdy dostaje możliwość porozmawiania z Ekspertem na żywo na chacie, w ramach platformy *szkoleniarpo.lodzkie.pl*, bądź poprzez dedykowaną skrzynkę e-mail. Terminy poszczególnych dyżurów będą dostępne podczas szkoleń oraz bezpośrednio na platformie *szkoleniarpo.lodzkie.pl*.

Jeśli nie macie jeszcze swojego konta na platformie to jest to bardzo dobry moment aby je założyć!

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Informacje o prowadzącym

r.pr. dr Andrzeła Gawrońska-Baran

Radca prawny, doktor nauk prawnych, były Wiceprezes Urzędu Zamówień Publicznych i wieloletni pracownik Departamentu Prawnego tego Urzędu (2002-2008), w latach 2010-2016 dyrektor Departamentu Zamówień Publicznych w dużej instytucji sektora finansów publicznych. Obecnie prowadzi AGB Kancelarię Radcy Prawnego. Posiada kilkunastoletnie doświadczenie praktyczne w zamówieniach publicznych, w szczególności jako doradca zamawiających oraz wykonawców, a także pełnomocnik w postępowaniach odwoławczych przed Krajową Izbą Odwoławczą.

Trener/wykładowca na szkoleniach dotyczących zamówień publicznych m.in. dla wykonawców, administracji rządowej, samorządowej, radców prawnych, adwokatów, przedstawicieli instytucji kultury i nauki, osób kontrolujących wydatkowanie środków europejskich oraz beneficjentów środków unijnych, organów kontrolnych (np. NIK), dyrektorów sądów okręgowych i apelacyjnych, instytucji wojskowych, Policji. Wykładowca na studiach podyplomowych z zakresu zamówień publicznych i funduszy Europejskich (w Warszawie: SGGW, Uniwersytet SWPS, Uczelnia Łazarskiego oraz Uniwersytet Łódzki i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,).

Autorka kilkuset publikacji, w tym kilkunastu książkowych z zakresu zamówień publicznych, wydanych przez renomowane wydawnictwa m.in. uwzględniających stan prawny obowiązujący od 28 lipca 2016r.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Agenda szkolenia

Godziny	Program Szkolenia
9.00-10.40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Problematyka kontroli i weryfikacji projektów unijnych 2. Przepisy prawa wspólnotowego, wytyczne Komisji Europejskiej, przepisy prawa krajowego, wytyczne krajowe. 3. Nałożenie korekty finansowej a wystąpienie nieprawidłowości 4. Podmiotowy i przedmiotowy zakres stosowania korekt finansowych 5. Zasady nakładania korekt finansowych, w tym zmienione w 2020 r.
10.40-10.50	Przerwa
10.50-12.40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Korekta finansowa a naruszenie o charakterze formalnym 2. Zróżnicowanie stawek procentowych – podkategorie nieprawidłowości, proporcjonalność i precyzyjność stawek

Godziny	Program Szkolenia
	<ol style="list-style-type: none"> 3. Postępowanie poprzedzające wydanie decyzji w przedmiocie zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z ich przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur
12.40-12.50	Przerwa
12.50-13.50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Właściwości organów w postępowaniu w przedmiocie zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z ich przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur 2. Decyzja w przedmiocie zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z ich przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur 3. Środki ochrony prawnej przysługujące beneficjentowi 4. Zakres przedmiotowy weryfikacji decyzji w przedmiocie zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z ich przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur
13:50-14:00	Sesja pytań i odpowiedzi

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Prezentacja

Rzeczpospolita
Polska

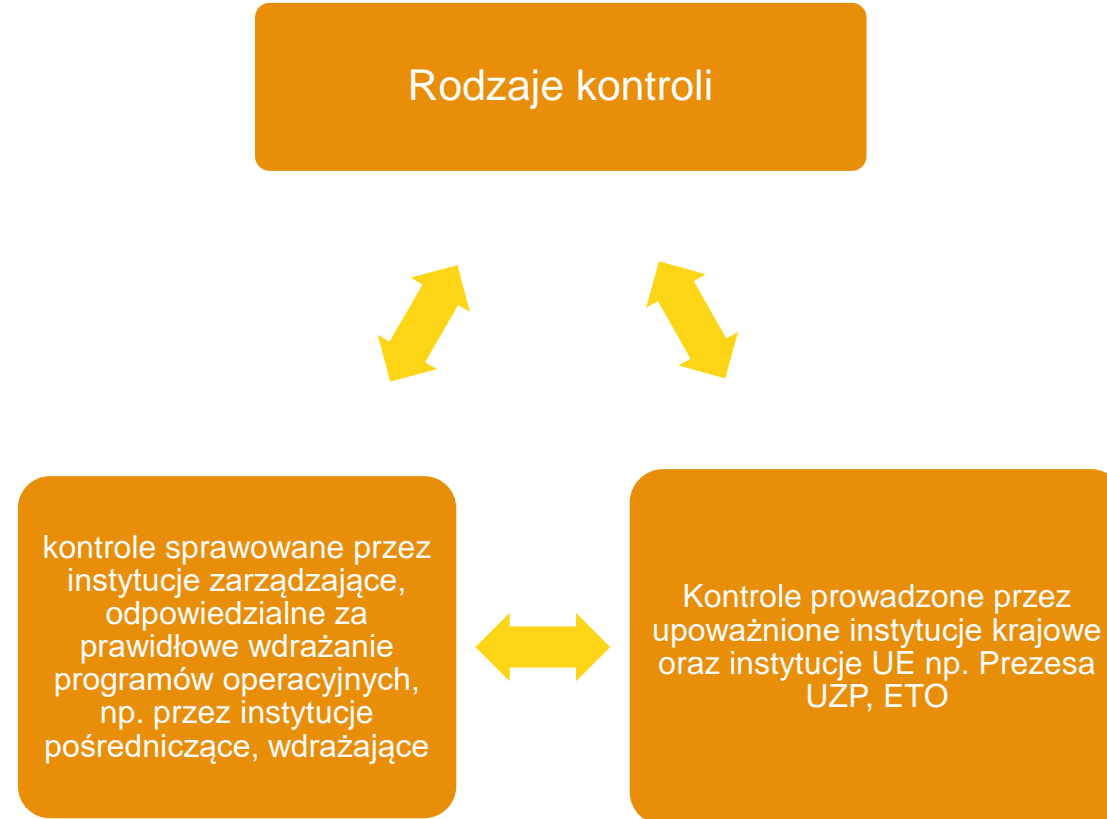
Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Szkolenie współfinansowane jest z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego

Problematyka kontroli i weryfikacji projektów unijnych

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych (art. 23 ust. 1 ustawy wdrożeniowej)

- ❑ Beneficjent jest obowiązany poddać się kontroli oraz audytowi w zakresie prawidłowości realizacji projektu przeprowadzanych przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą, koordynatora EWT, wspólny sekretariat, krajowego kontrolera, a także instytucję audytową, przedstawicieli Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz inne podmioty, uprawnione do przeprowadzania kontroli lub audytu.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych

- kontrola ex-ante dokumentacji
- kontrola uprzednia (ex-ante) – przed podpisaniem umowy z wybranym wykonawcą (zob. też próg obligatoryjny – wg Pzp o wartości powyżej 10 mln euro dla dostaw lub usług i 20 mln euro dla robót budowlanych)
- kontrola następcza (ex- post) – po podpisaniu umowy z wykonawcą

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych – kontrola Prezesa UZP

- obligatoryjna kontrola uprzednia (ex-ante)
- niezależna od kontroli innych instytucji i organów prowadzonych w oparciu o obowiązujące przepisy prawa
- prowadzona w zakresie zgodności postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z Pzp

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych – kontrola Prezesa UZP

- kontrola doraźna na wniosek instytucji zarządzającej
  - jeżeli z uzasadnienia wniosku instytucji zarządzającej lub agencji płatniczej wynika, że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów Pzp

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola i weryfikacja projektów unijnych – odstąpienie od kontroli przez Prezesa UZP

☐ art. 613 ust. 5 nowej Pzp:

Na wniosek instytucji zarządzającej Prezes Urzędu może odstąpić od przeprowadzenia kontroli uprzedniej, jeżeli w ocenie tej instytucji postępowanie zostało przeprowadzone w sposób zgodny z przepisami ustawy. Informację o odstąpieniu od kontroli uprzedniej Prezes Urzędu przekazuje niezwłocznie zamawiającemu i wnioskodawcy.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Przepisy prawa wspólnotowego i krajowego

- ❑ tzw. rozporządzenie ogólne – Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z 17.12.2013 r. w sprawie EFS i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006
- ❑ ustawa z 11.7.2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 – tzw. ustawa wdrożeniowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 818)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wytyczne krajowe – horyzontalne

- Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (wersja sierpień 2019)

Rzeczpospolita
Polska

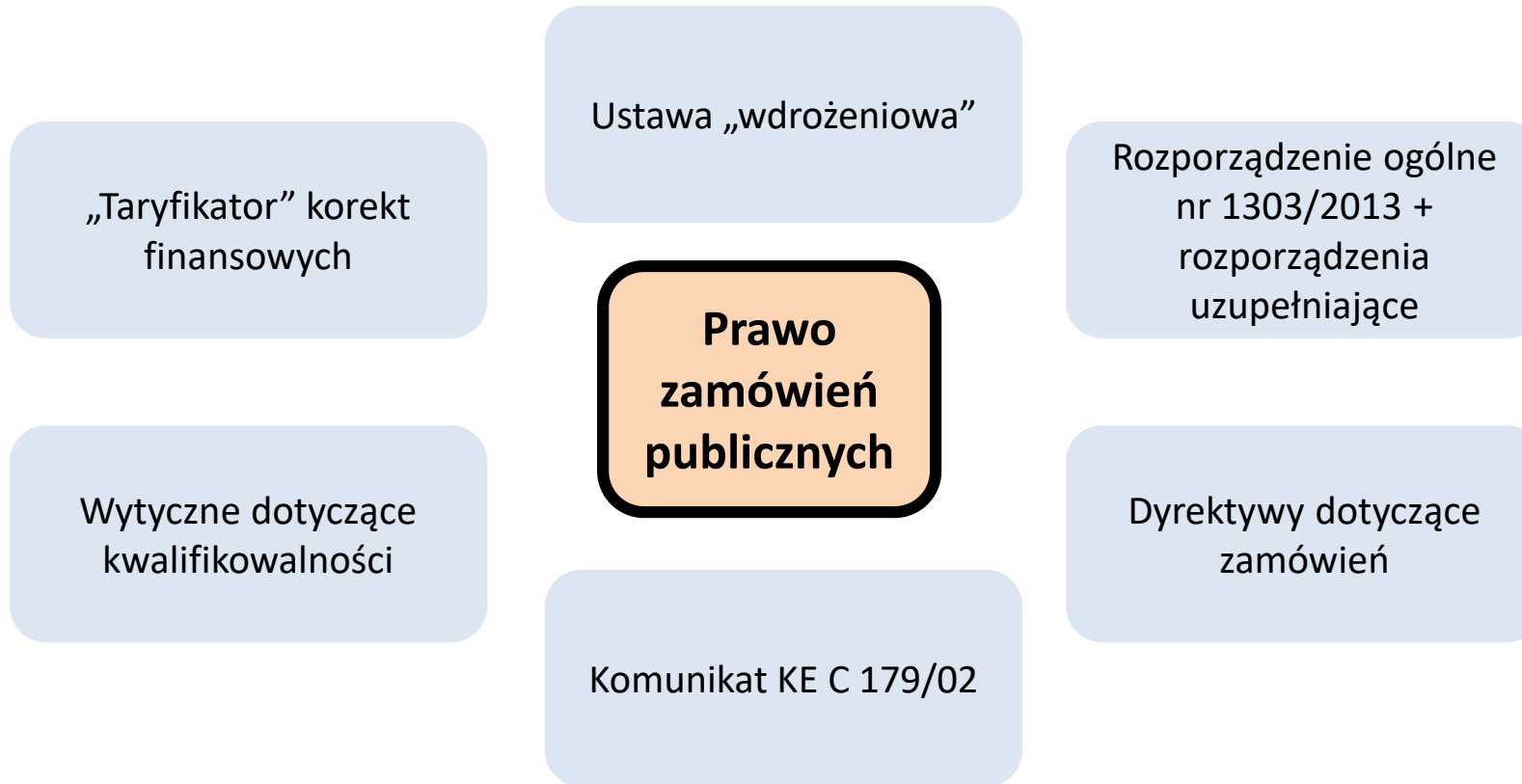

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Przepisy prawa istotne dla beneficjenta – podsumowanie

Nieprawidłowość – art. 2 pkt 36 rozporządzenia ogólnego

- każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego
- naruszenie zostało spowodowane działaniem lub zaniechaniem podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy unijnych (realizację projektu)
- naruszenie ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet UE poprzez obciążenie budżetu UE nieuzasadnionym wydatkiem

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nieprawidłowość w orzecznictwie sądów administracyjnych

Wyrok WSA Gliwice z
16.5.2016 r., IVSA/GI
1016/15

- nieprawidłowość to sytuacja, w której nie można wykluczyć, że potencjalny wykonawca, który zapoznał się z warunkami zamówienia, zrezygnował z ubiegania się, ponieważ nie mógł ich wypełnić ze względów obiektywnych

Wyrok WSA w
Rzeszowie z
8.11.2016, I SA/Rz
665/16

- Wszelkie nieprawidłowości, które potencjalnie mogą skutkować wypłatą środków, które nie powinny być wypłacone w myśl warunków umowy lub przepisów prawa są traktowane jako nieprawidłowość

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nieprawidłowość a korekty – wyrok WSA w Warszawie z 6.12.2017 r., V SA/Wa 1925/16, WSA w Poznaniu z 9.11.2017 r., V SA/Po 639/17

- ❑ Samo naruszenie procedur obowiązujących przy wykorzystaniu środków UE nie oznacza automatycznie obowiązku stosowania korekt i zwrotu środków unijnych = konieczna jest ocena skutków tego naruszenia w kontekście definicji nieprawidłowości.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nieprawidłowość – wyrok WSA z 14.4.2015 r., V SA/Wa 2645/14

- duża liczba złożonych ofert może stanowić przesłankę przesądzającą o tym, że naruszenie nie miało nawet hipotetycznego wpływu na budżet UE
- wpływ naruszenia byłby bardziej przekonujący, gdyby oferta była jedna albo ktokolwiek z zainteresowanych zarzucał naruszenie prawa

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa

- ❑ kwota, o jaką pomniejsza się współfinansowanie Unii Europejskiej dla projektu lub programu operacyjnego w związku z nieprawidłowością indywidualną lub systemową
- ❑ **wartość korekty finansowej lub pomniejszenia może zostać obniżona, jeżeli anulowanie całości współfinansowania UE lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach zamówienia jest niewspółmierne do charakteru i wagi nieprawidłowości indywidualnej**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa

- ☐ charakter i wagę nieprawidłowości indywidualnej ocenia się odrębnie dla każdego zamówienia, biorąc pod uwagę stopień naruszenia zasad uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, przejrzystości i niedyskryminacji = nie jest uzasadniony automatyzm w ocenie naruszeń**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – wyrok NSA z 1.12.2016 r., II GSK 2609/15

- korekta finansowa nie zmierza do spowodowania dolegliwości beneficjentowi, nawet jeżeli ma on obowiązek uiszczenia także odsetek, nie jest ani karą ani sankcją administracyjną
- ma na celu ochronę budżetu UE przed niewłaściwym wydatkowanie środków

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 22.1.2016 r., I ACa 881/15

- błędy formalne popełnione w przetargu nie dają podstaw do korekty wysokości dofinansowania z funduszy europejskich
- należy uwzględnić charakter i wagę nieprawidłowości oraz faktyczne straty finansowe poniesione przez fundusze
- w przypadku naruszenia Pzp o charakterze formalnym, które nie mogło mieć wpływu na wysokość rzeczywistej czy potencjalnej szkody, należy odstąpić od nałożenia korekty finansowej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 22.1.2016 r., I ACa 881/15 cd.

- stwierdzenie konkretnej nieprawidłowości stwarza potrzebę oceny i miarkowania jej charakteru, znaczenia szkody, jaką wywołała lub mogłaby wywołać, w okolicznościach danej operacji lub programu
- nałożona korekta finansowa nie może być oderwana od stwierdzonej nieprawidłowości, ale adekwatna do niej i do sytuacji beneficjenta

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda dyferencyjna – podstawowa

- ❑ w przypadku gdy jest możliwe precyzyjne wskazanie kwoty wydatków poniesionych nieprawidłowo związanej ze stwierdzoną nieprawidłowością indywidualną wartość korekty finansowej jest równa wartości współfinansowania UE w ramach tej kwoty, a w przypadku pomniejszenia – wartości wydatków kwalifikowalnych równej tej kwocie

Korekta finansowa – metoda dyferencyjna – podstawowa

- polega na porównaniu wartości wydatków, które zostały poniesione z wartością wydatków, które zostałyby poniesione, gdyby nie doszło do wykrytego naruszenia
- opiera się na dokumentacji postępowania, w tym na badaniu ofert, które zostały złożone przez poszczególnych wykonawców

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda dyferencyjna – przykłady z kontroli

- beneficjent odrzucił ofertę najkorzystniejszą z najniższą ceną z uwagi na jej podpisanie przez osobę nieuprawnioną, bez wezwania do uzupełnienia pełnomocnictwa
- beneficjent odrzucił bezzasadnie ofertę wykonawcy, który wskazał właściwą stawkę podatku VAT, lecz błędnie wyliczył kwotę podatku

Korekta finansowa – metoda dyferencyjna – przykłady z kontroli

- zamawiający bezzasadnie odrzuca najtańszą ofertę i, dopuszczając się naruszenia przepisów w zakresie prawa zamówień publicznych, dokonuje wyboru oferty droższej
- wysokość korekty finansowej da się tutaj odnieść do różnicy pomiędzy ceną wybranej oferty, a ceną oferty odrzuconej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda dyferencyjna – przykład

Beneficjent odrzucił ofertę wykonawcy, który miał niższą cenę tj. 170 000 zł, choć spełniała ona wymagania specyfikacji. Umowę zawarto z wykonawcą, którego cena wynosiła 200 000 zł. W toku kontroli stwierdzono, że odrzucenie oferty nie było zasadne. Nałożenie korekty odbyło się wg zasady dyferencyjnej. Za wartość szkody uznano różnicę między cenami tj. 30 000 zł. Czy wartość szkody to zawsze wartość korekty finansowej ?

Czy może np. gdy dofinansowanie z funduszy wynosi 75%, korektę należy obliczyć wg zasady: $30\ 000 \times 75\% = 22\ 500\ \text{zł}$?

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – metoda wskaźnikowa (pomocnicza)

- ❑ w przypadku gdy skutki finansowe stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej są pośrednie, rozproszone, trudne do oszacowania lub gdy nieprawidłowość indywidualna mogłaby zniechęcić potencjalnych wykonawców do złożenia oferty lub wniosku o udział w postępowaniu – zob. wskaźniki w Taryfikatorze
- ❑ **procentowy wskaźnik korekty** = abstrakcyjny i uśredniony stopień :szkodliwości” określonego rodzaju zamówienia

Krajowy taryfikator korekt finansowych

- ❑ rozporządzenie Ministra Rozwoju z 29.1.2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz.U. z 2018 r., poz. 971 ze zm.)

uwaga: załącznik dotyczący stawek procentowych zmieniony od 4.8.2020 r. - ma zastosowanie do ustalenia wartości korekt finansowych dotyczących nieprawidłowości stwierdzonych w postępowaniach o udzielenie zamówienia wszczętych od dnia wejścia w życie zmiany rozporządzenia

Taryfikator – stawki procentowe, układ i zakres

Kategoria 1: Ogłoszenie o zamówieniu i specyfikacje istotnych warunków zamówienia

Lp.	Rodzaj nieprawidłowości	Prawo krajowe dotyczące zamówień publicznych	Prawo Unii Europejskiej oraz orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zwanego dalej „TSUE” ¹⁾	Opis nieprawidłowości	Stawka procentowa

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Taryfikator korekt finansowych – kategorie nieprawidłowości cd.

- kategoria II** – Kwalifikacja oferentów i ocena ofert
- kategoria III** – Realizacja zamówienia

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekta finansowa – brak wskazania w Taryfikatorze

- w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej, dla której w Taryfikatorze **nie określono stawki procentowej, stosuje się** stawkę procentową **odpowiadającą najbliższej rodzajowo kategorii** nieprawidłowości indywidualnych

Korekta finansowa – reguły

- ❑ w przypadku stwierdzenia w ramach jednego zamówienia kilku nieprawidłowości indywidualnych **wartość korekt** finansowych lub pomniejszeń **nie podlega sumowaniu**
- ❑ w ww. przypadku do wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości indywidualnych **stosuje się** jedną korektę finansową lub jedno pomniejszenie **o najwyższej wartości**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Krajowy taryfikator korekt finansowych – skrócenie terminu składania ofert (kategoria I poz. 4)

Termin skrócono o co najmniej 50% (ale o mniej niż 85%) – stawka procentowa korekty 25%.

Minimalny termin – 35 dni, zamawiający wyznaczył 10 dni, czyli skrócił o 71,4% „ $= (35 - 10) / 35$ ”

Wniosek: zastosowanie korekty finansowej wg stawki 25%

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Krajowy taryfikator korekt finansowych – skrócenie terminu składania ofert (kategoria I poz. 4)

Termin skrócono o co najmniej 50% (ale o mniej niż 85%) – stawka procentowa korekty 25%.

Minimalny termin – 35 dni, zamawiający wyznaczył 10 dni, ale mógł wynosić 15 dni z uwagi na zamieszczenie wstępnego ogłoszenia informacyjnego, czyli skrócił termin o 33% „ $= (15 - 10 / 15)$ ”

Wniosek: zastosowanie korekty finansowej wg stawki 10%

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia przy szacowaniu i publikacji ogłoszeń

- podział zamówienia, który skutkowało niestosowaniem odpowiednich przepisów Pzp, w tym niestosowanie ich w ogóle
- zniżenie wartości zamówienia i w efekcie zamieszczenie ogłoszenia w niewłaściwym publikatorze
- gdy ogłoszenie nie zostało opublikowane w bazie konkurencyjności, kiedy to jest wymagane na podstawie właściwych przepisów (podstawowa stawka korekty 100%)
- zniżenie wartości zamówienia i w efekcie wybór wykonawcy z pominięciem Pzp

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia przy szacowaniu i publikacji ogłoszeń – wyrok WSA w Gliwicach z 15.4.2019 r., III SA/GI 1176/18 (case study)

- usługi szkoleniowe – wybór trenerów do zajęć pozalekcyjnych w szkołach podstawowych – beneficjent zrobił jedno rozeznanie rynku na 143 trenerów = szacowania dokonano odrębnie dla trenera, a powinno być zsumowane i zastosowana zasada konkurencyjności
- ograniczono dostęp do zamówienia tylko dla osób fizycznych, które będą osobiście realizowały usługę

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia dotyczące opisu przedmiotu zamówienia

- dyskryminacyjny opis przedmiotu zamówienia:
  - ✓ opis odnosi się do określonego wyrobu, źródła, znaków towarowych, patentów (...), chyba że takie odniesienie jest uzasadnione przedmiotem zamówienia i został określony zakres równoważności
- nieprecyzyjny opis przedmiotu zamówienia – gdy może uniemożliwiać potencjalnym wykonawcom pełne określenie przedmiotu, co może mieć skutek odstraszający, potencjalnie ograniczający konkurencję*

Korekty finansowe za naruszenia dotyczące opisu przedmiotu zamówienia cd. (wyjaśnienie do *)

- ❑ * przykładowo, gdy na podstawie skarg lub zawiadomień złożonych w trakcie postępowania ustalono, że SIWZ jest niewystarczająca, aby umożliwić potencjalnym wykonawcom określenie przedmiotu zamówienia

Uwaga: liczba zapytań składanych przez potencjalnych wykonawców nie jest jednak wskaźnikiem istnienia nieprawidłowości, o ile zamawiający udzieli na nie stosownych odpowiedzi

Korekty finansowe a opis przedmiotu zamówienia – przykład

- ❑ **Użycie znaków towarowych:** - zastosowanie odgromników zaworowych PROXAR-IV-1.0-DC (PW, TOM III/2) - pokryć roztworem asfaltowym do gruntowania podłoży Izohan, Izobud Br a następnie masą asfaltową Izohan Gr (PW, TOM III/2)
- ❑ **Ustalenie:** Zamawiający opisał przedmiot zamówienia niezgodnie z Pzp, wskazując w dokumentacji projektowej, STWiORB, przedmiarach znaki towarowe/nazwę producenta, przy braku wykazania, że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia oraz w niektórych przypadkach bez wskazania, iż dopuszczone są rozwiązania równoważne. Zamawiający nie wykazał, iż w kontrolowanym postępowaniu możemy mówić o szczególnej specyfice niniejszego zamówienia, ani nie wykazał braku możliwości opisanie przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń. Zamawiający powinien opisać przedmiot zamówienia bez wskazywania nazw własnych, a w przypadku wskazania zawsze dopuścić rozwiązania równoważne oraz wskazać kryteria kluczowe dla oceny, czy dane rozwiązanie będzie uznane za równoważne.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Naruszenia dotyczące braku podziału na części (kategoria I poz. 3 Taryfikatora)

- rodzaj nieprawidłowości: brak uzasadnienia powodu, dla którego zamówienia nie podzielono na części – 5%
- opis nieprawidłowości: zamawiający nie wskazuje głównych powodów dla których postanowiono nie dzielić zamówienia na części lub nie uniemożliwiać składania ofert częściowych, co może mieć wpływ na ograniczenie konkurencji

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za naruszenia dotyczące kryteriów oceny ofert (kategoria II poz. 15 Taryfikatora)

- gdy nie przestrzegano podczas oceny ofert ustalonych kryteriów oceny ofert/wykorzystano niepublikowane dodatkowe kryteria oceny ofert
- jeżeli ww. przypadki miały skutek dyskryminujący jest to poważna nieprawidłowość

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Błędne kryteria oceny ofert wg Komisji Europejskiej

- brak wyraźnego powiązania** między kryteriami oceny ofert a przedmiotem zamówienia
- stosowanie kryteriów nieprecyzyjnych** np. bez wskazania, w jaki sposób będą ocenione
- ustanawianie takich samych kryteriów oceny ofert jak minimalne wymogi** (pożądane cechy przedmiotu zamówienia lub sposób jego realizacji) – powinny być identyczne dla wszystkich wykonawców

Krajowy taryfikator korekt finansowych – brak właściwej ścieżki audytu (kategoria 2 poz. 16 Taryfikatora)

- niewystarczająca ścieżka audytu na potrzeby udzielenia zamówienia – stawka korekty 25%
- brak przejrzystości
- odmowa dostępu do przedmiotowej dokumentacji **stanowi poważną nieprawidłowość**, ponieważ zamawiający nie przedstawia dowodu potwierdzającego zgodność postępowania z przepisami mającymi w danym przypadku zastosowanie

Błędne kryteria oceny ofert wg Komisji Europejskiej

- ❑ **kary umowne** – im więcej wykonawca zgodzi się zapłacić w przypadku nieterminowej bądź nieprawidłowej realizacji umowy, tym więcej pkt otrzyma oferta = wniosek: kary umowne powinny być określone przez zamawiającego i zawarte w projekcie umowy
- ❑ **poziom podwykonawstwa** – im mniejszy tym więcej pkt otrzymuje oferta, maksymalna liczba pkt jest przyznawana w przypadku całkowitego braku podwykonawstwa

Błędne kryteria oceny ofert a Taryfikator (kategoria I poz. 13)

- nieuzasadnione ograniczenie podwykonawstwa – 5%
- opis nieprawidłowości:** w dokumentacji postępowania (np. SIWZ) nakłada się ograniczenia na korzystanie z usług podwykonawców w odniesieniu do części zamówienia ustalonej w sposób abstrakcyjny jako pewien odsetek tego zamówienia niezależnie od tego, czy możliwa jest weryfikacja możliwości potencjalnych podwykonawców i bez podawania zasadniczego charakteru zadań, których dotyczy

Korekty finansowe za naruszenia dotyczące umowy (kategoria III poz. 23 Taryfikatora)

- zawarcie umowy z wykonawcą innym niż ten, który złożył kolejną najkorzystniejszą ofertę
- aneksowanie umowy powodujące „każdy wzrost ceny przekraczający 50% wartości pierwotnego zamówienia” – zob. art. 144 ust. 1 pkt 2 i 3 Pzp

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za zmiany umowy – wyrok WSA w Krakowie z 8.2.2019 r., I SA/Kr 860/19

- zarzut naruszenia art. 144 ust. 1 Pzp (w brzmieniu sprzed 2016 r.) – wykonanie RB (prace budowlane, instalacje sanitarne, elektryczne i systemu słaboprądowe)
- nastąpiła zmiana parametrów całej inwestycji, a tego w umowie nie przewidziano
- zaniechano wykonania części prac, wprowadzono nowe roboty, określono do wykonania prace zamiennie, które nie miały w rzeczywistości koniecznego charakteru itd.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe za wadliwy tryb z wolnej ręki – wyrok NSA z 27.3.2019 r., I GSK 1144/18

- zasadność korekty finansowej** – fakt, że zamawiający posiadał pełnię majątkowych praw autorskich oraz miał prawo wprowadzania zmian kreacji kampanii, możliwe było powierzenie realizacji nadzoru innemu podmiotowi, a nie jedynie firmie autorowi kreacji
- pominięcie na etapie konkursu nadzoru autorskiego - zaniechania zamawiającego nie mogą uzasadniać trybu niekonkurencyjnego

Składanie zastrzeżeń od informacji pokontrolnej instytucji kontrolującej – art. 25 ustawy wdrożeniowej

w terminie 14 dni od otrzymania informacji pokontrolnej

uwaga: termin może zostać przedłużony przez instytucję kontrolującą na czas oznaczony, na wniosek kontrolowanego złożony przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń

forma - umotywowane pisemne zastrzeżenia

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Składanie przez beneficjenta wyjaśnień w toku kontroli

- przedstawienie szczegółowej argumentacji odnoszącej się do kwestii wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem lub naruszeniem procedur = kontrargumenty wobec stanowiska organu kontrolnego
- wnioski dowodowe na korzyść beneficjenta (np. opinie prawne, eksperckie, wyroki KIO, sądów, stanowiska doktryny)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Czy wpływ naruszenia na wynik postępowania ma znaczenie ?

- wykazywanie, że naruszenie nie miało wpływu na wynik postępowania ? Czy warto ?
- zob. też art. 601 nowego Pzp z 2019 r.
  1. Podstawę stwierdzenia, że postępowanie o udzielenie zamówienia zostało przeprowadzone niezgodnie z ustawą, stanowi naruszenie przepisu ustawy, które miało wpływ na wynik tego postępowania.
  2. Przepisu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się w przypadku kontroli postępowania o udzielenie zamówienia współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Składanie przez beneficjenta zastrzeżeń

- zastrzeżenie to nie wyłącznie stwierdzenie, że beneficjent nie zgadza się z instytucją kontrolną = to nie materiał, który spowoduje, że instytucja dokona ponownej analizy materiału zebranego w sprawie
- przedstawienie nowych okoliczności faktycznych, zwrócenie uwagi na elementy dokumentacji będące w posiadaniu instytucji, które zostały pominięte w toku dokonywania oceny prawidłowości udzielenia zamówienia

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zastrzeżenia od informacji pokontrolnej cd.

- zastrzeżenia rozpatruje się w terminie nie dłuższym niż 14 dni od ich zgłoszenia
- w trakcie rozpatrywania zastrzeżeń instytucja kontrolna ma prawo do dodatkowych czynności kontrolnych/żądania przedstawienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień na piśmie = bieg terminu na rozpatrzenie przerywa się

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zastrzeżenia od informacji pokontrolnej cd.

- po rozpatrzeniu zastrzeżeń – **ostateczna informacja pokontrolna (skorygowane ustalenia kontroli/pisemne stanowisko** wobec zastrzeżeń z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń) = **nie przysługują kolejne zastrzeżenia od niej**
- wskazanie terminu przekazania informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub wykorzystania rekomendacji, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ostateczna informacja pokontrolna w orzecznictwie sądów

- ❑ **wyrok WSA w Poznaniu z 19.1.2018 r., III SA/Po 807/17** – wyraża ustalenia faktyczne poczynione w toku kontroli, ich ocenę prawną czy stanowisko wobec zgłoszonych przez podmiot kontrolowany zastrzeżeń i jako taka stanowi jedynie dokument kończący postępowanie kontrolne
- ❑ **wyrok WSA w Rzeszowie z 17.12.2018 r., I SA/Rz 1196/118** – brak właściwości sądu administracyjnego od pisma IZ, w którym podtrzymała stwierdzenie nieprawidłowości

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Działania korygujące – regulacje i tryb

- ☐ **art. 207 ust. 9 -12a ustawy o finansach publicznych** – reguluje kwestie zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich = administracyjny tryb zwrotu środków przeznaczonych do realizacji programów finansowanych z funduszy europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zwrot środków – tryb działania

- ❑ **art. 207 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych** - w przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich są wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa z art. 184 - podlegają zwrotowi przez beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Procedury wskazane w art. 184 ustawy o finansach publicznych wg orzecznictwa

- wyrok WSA w Warszawie z 6.9.2017 r., V SA/Wa 2262/16** – przepisy powszechnie obowiązujące, w tym o zamówieniach publicznych
- wyrok NSA z 11.7.2018 r., I GSK 712/18** – dokumenty programowe dotyczące danego programu operacyjnego
- wyrok WSA w Gliwicach z 27.2.2018 r., IV SA/GI 868/17** - postanowienia umowy o dofinansowanie projektu, zgodnie z którymi dokonywane jest wydatkowanie środków UE

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wezwanie do zwrotu środków – jak powinien/może zachować się beneficjent

- wezwanie do zwrotu środków wraz z odsetkami** - termin zwrotu – 14 dni od dnia otrzymania wezwania
- czy beneficjent ma podjąć jakieś kroki, gdy nie chce dokonać zwrotu środków na ww. wezwanie?

Uwaga: wyrok NSA z 8.12.2016 r., II GSK 1382/15 - dokonanie zwrotu kwoty żądanej w każdym przypadku stanowi przeszkodę do wydania decyzji merytorycznej, której przedmiotem jest określenie kwoty przypadającej do zwrotu

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Postępowanie administracyjne

- art. 61 par. 4 KPA w zw. z art. 207 ust. 9 pkt 1 ustawy o finansach publicznych**
– zawiadomienie beneficjenta o wszczęciu postępowania w sprawie zwrotu środków

- prawo do wypowiedzania się co do zebranych dowodów i materiałów, zgłaszania dowodów i wyjaśnień (...) w terminie 14 dni od doręczenia zawiadomienia

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja administracyjna – zwrot środków

- ❑ **art. 207 ust. 9 ustawy o finansach publicznych** - po bezskutecznym upływie terminu (do zwrotu środków) organ pełniący funkcję IZ lub IP wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków

Zob. też **postanowienie NSA z 9.11.2018 r., I GSK 3118/18**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja administracyjna – zwrot środków

□ wyrok WSA w Białymstoku z 31.8.2017 r.:

✓ podstawą do żądania zwrotu przez instytucję zarządzającą nieprawidłowo wykorzystanych środków jest umowa o dofinansowanie, a jedynie w przypadku bezskutecznego upływu terminu do dobrowolnego zwrotu środków organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej (wdrażającej, pośredniczącej) wydaje na podstawie art. 207 ust. 9 w zw. z art. 11 ufp decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja o zwrocie środków – odwołanie

- odwołanie od decyzji dotyczącej zwrotu dotacji lub środków unijnych służy do:**
  - ✓ właściwej instytucji zarządzającej albo organu pełniącego taką funkcję
  - ✓ jeżeli rozpatrywanie odwołań od decyzji instytucji wdrażającej zostało powierzone instytucji pośredniczącej – do instytucji pośredniczącej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja o zwrocie środków – wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy

- ❑ **uwaga:** w przypadku jeśli ww. podmioty (np. Instytucja Zarządzająca) wydawały decyzję w pierwszej instancji = służy do nich wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w zakresie obowiązku zwrotu dotacji lub środków unijnych

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Termin załatwienia sprawy a praktyka

☐ art. 35 § 3 KPA - załatwienie sprawy:

- ✓ wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca
- ✓ sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania
- ✓ w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania/wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Termin załatwienia sprawy cd.

- ☐ **art. 36 § 1 KPA** – o każdym przypadku niezakończono sprawy w terminie określonym w art. 35 KPA lub w przepisach szczególnych organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy = postanowienie o przedłużeniu terminu (nie przysługuje zażalenie)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Termin załatwienia sprawy – długotrwałość?

- ☐ **art. 37 § 1 KPA** – stronie służy prawo do wniesienia do **ponaglenia** o organu wyższego stopnia za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie; do organu prowadzącego postępowanie - jeżeli nie ma organu wyższego stopnia, jeżeli nie załatwiono sprawy w terminie z art. 35 KPA ani w terminie z art. 36 par. 1 KPA, lub postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do załatwienia sprawy

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Decyzja dotycząca zwrotu środków – zaskarżenie

- decyzja dotycząca zwrotu dotacji lub środków unijnych wydana w wyniku przeprowadzonego postępowania odwoławczego może zostać zaskarżona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA)
- od wyroku WSA przysługuje następnie skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty finansowe – przykład z praktyki

- zarzut: beneficjent zróżnicował zakres dokumentów żądanych od wykonawców krajowych i zagranicznych
- w zastrzeżeniach wskazano, że zamówienie nie było przedmiotem zainteresowania wykonawców zagranicznych (a także w innych w ciągu ostatnich 15 lat)
- IZ wycofała się z nałożenia korekty + stanowisko MR (2017 r.) – brak transgranicznego charakteru zamówienia ma zasadniczy wpływ na możliwość obniżenia korekty lub odstąpienia od jej zastosowania

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Źródła

- Przepisy europejskie i krajowe wskazane w prezentacji
- Kodeks postępowania administracyjnego
- Ustawa z 27.8.2009 r. o finansach publicznych
- Ustawa – Prawo zamówień publicznych
- Komunikat wyjaśniający KE dotyczący prawa wspólnotowego obowiązującego w dziedzinie udzielania zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych (Dz. Urz. UE C 179 z 1.8.2006, str. 2)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Źródła

- Orzecznictwo sądów administracyjnych, Sądu Najwyższego
- Orzecznictwo TSUE
- Kontrole prowadzone przez uprawnione organy, w tym Prezesa UZP
- Stanowiska Ministra Rozwoju
- Wskazówki w jaki sposób uniknąć najczęstszych błędów w zamówieniach publicznych związanych z projektami współfinansowanymi z funduszy unijnych (luty 2018 r.)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ZMIENIAMY ŁÓDZKIE
Z FUNDUSZAMI
EUROPEJSKIMI

Szkolenie realizowane przez:
Ogólnopolskie Centrum Szkoleniowo Doradcze Sp. z o.o.

ul. Grzybowska 87

00-844 Warszawa

www: [www: www.ocsd.pl](http://www.ocsd.pl)

e-mail: biuro@ocsd.pl

na zlecenie:

Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Szkolenie współfinansowane jest z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego